

משל ונמשל...

"כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" (דברים ל, יד).

האוצר נמצא בתוככי הלב

בעיר קראקא חי מוזג יהודי בשם אייזיק. הוא התפרנס בדוחק מבית מزیגה קטן. לילה אחד גילו לו בחלום כי כדאי לו לנסוע לעיר פראג, ושם, מתחת לגשר המוליך אל ארמון המלך, הוא ימצא אוצר גדול הטמון באדמה!

התעורר אייזיק מהחלום והחליט לנסוע לפראג.

הנסיעה היתה ארוכה מאד, אך הסיכוי לזכות באוצר הגדול נתן לו כח להתגבר על כל קשיי הדרך.

כאשר הגיע לפראג הוא שם מיד את פעמיו אל הגשר המוליך לארמון המלך, אולם לאכזבתו הגדולה הוא נוכח לדעת שהגשר נתון לשמירה של יחידת משמר צבאית, מפאת קירבתו לארמון, והחיילים אינם מאפשרים לאזרחים להתקרב לגשר. אייזיק הסתובב במשך שעות באיזור כשעיניו רואות את הגשר, רואות וכלות.

למחרת הוא שוב הגיע לאיזור הגשר וכן ביום השלישי. צער רב מילא את לבו על שנסיעתו הארוכה תאבד לריק.

והנה, ביום השלישי ניגש אליו לפתע מפקד המשמר הצבאי ודרש ממנו לדעת מדוע הוא מסתובב באפס מעשה באיזור הגשר. לאייזיק לא נותרה ברירה והוא סיפר למפקד על חלומו ועל אכזבתו.

צחק הגוי צחוק גדול ואמה: יהודי! אל לך לשים לב לחלומות, הנה, אף אני חלמתי חלום דומה לחלומך, ובו נאמר לי כי בעיר קראקא מתגורר יהודי בשם אייזיק, ובביתו מתחת התנור, טמון אוצר גדול.

התרגש רבי אייזיק לשמע דברי הגוי, והבין כי כל נסיעתו לפראג לא היתה אלא כדי לשמוע את דבריו של אותו גוי. מיד הוא חזר לביתו, חפר מתחת לתנור בביתו ומצא אוצר גדול.

רבי שמחה בונים מפשיסחא ביאר עפ"י משל זה את חובתו של האדם בעולמו. וכך הוא אמר:

יהודים רבים סבורים שהצלחתם הרוחנית אינה תלויה בהם אלא במה שמחוץ להם. במקום לעסוק בעבודת ה' ובהתעלות, הם מחפשים את אושרם ואת הצלחתם במרחקים, אולם אין הדבר כן. מוטל עליהם לחפש היטב בהנהגות ביתם ובנבכי לבבם. אין ספק שמי שאמנם יחפש באמת יגלה את האוצר בתוככי לבו וברשותו הפרטית. לכל יהודי יש אוצר רוחני יקר ובכוחו לגלות אותו ולהתעלות עד אין שיעור. "כי קרוב אליך הדבר מאד, בפיך ובלבבך לעשותו!"

*****
<i>ש'ע'פ'א'ס'מ'א'מ'א'ר'מ'י'ו'ק'ע"י'מ'א'ר'נ'א'מ' - הישיבה והפולחן</i>
<i>ש'ע'פ'א'ס'מ'א'מ'א'ר'מ'י'ו'ק'ע"י'מ'א'ר'נ'א'מ'א' - הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.</i>
*****

מכותלי בית המדרש בימי שישי ושבת

*** ביום שישי בבוקר שיעור עם מורנו הראש ישיבה מהשעה: 13.20 - 11.15 במסכת בבא מציעא, ואחרי כן תפילת מנחה.**
^{הצבור והקדושים}

*** בליל שבת שיעור בשעה: 21.00 - 22.00.**
הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה.

*** וביום השבת:** אחרי תפילת הנץ מתקיים שיעור בהלכה - בהלכות ציצית סימן כ', עם הסברים למעשה ע"י מורנו ראש הישיבה (קידושא רבה אחר התפילה).
הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה.

*** בשבת בין השעות: 17.00 - 15.30** - שיעור כחצי שעה חומש עם פירוש הרמב"ן, ואחרי כן ב"י ושו"ע, ע"י מורנו ראש הישיבה.
ואחרי

כן בשעה 17.00 תפילת מנחה.
הצבור הקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.

דבר המערכת.

עמוד התפילה...

*** אי"ה מדי יום מתקיים מנין בשחרית יחד עם בחורי הישיבה הגבוהה בוגרי ישיבות קטנות מצטיינים. הצבור היקר והקדוש מוזמן.**

קורבנות ב: 6.55. ישתבח ב: 7.30.

*** וכן מדי שבת, קורבנות ב: 7.15.**

אבות ו בני ם

אי"ה מדי שבת קודש, אחר תפילת מנחה בשבת קודש, מתקיים לימוד של **אבות ובנים בבית מדרשנו.**

הצבור הקדוש מוזמן לטעום ולהגדיל תורה ולהאדירה.

בדיקת ארבעת הימים בחדר קבלת קהל ע"י הרה"ג אברהם טוויל הכהן שליט"א ראש הישיבה והכולל. שכונת בנה ביתך רחוב התאנה 2.

^{בשעות:}

* **יום שישי י"א בתשרי:** 13.00 - 14.00.

* **יום ראשון י"ג תשרי:** 14.00 - 15.00.

ומהשעה: 19.00 - 20.00.

* **יום שני י"ד בתשרי:** 14.00 - 15.00.

*** בקשה מהציבור הקדוש, בערב החג נא לא להגיע מעבר לשעה הל"ל.**

רואים ישועה והצלחה!!

המעוניינים לתרום לאחת מסעודות הישיבה - לעלוי נשמת נפטרים, לרפואה, להצלחה, לזוג הגון, לזרע של קיימא או הצלחה בכל הענינים, התרומה לישיבה ב₪ - 200 ₪ ת. והיה רצון שבזכות החזקת התורה הקדושה, שתבורכו בכל מילי **דמיטב. לתיאום בט"ל: 9847363 - 04. או דרך בנק הדואר, מס' החשבון בבנק הדואר - **2598156**.**

זמני התפילות והשיעורים בימי החול לציבור הקדוש.

השיעור **בכולל ערב לקהל הקדוש**. * שיעור הכנה מ: **21.00 - 20.30**.

אי"ה, בבית מדרשנו מתקיים מדי יום בשחרית תפילה כותיקין. להלן זמני הנץ החל משבת

"נצבים, וילך"

יום	עלות השחר	טילת/ ותפילין	נץ
ש	5:01:45	5:25:00	6:16:15
א	5:02:30	5:25:45	6:17:00
ב	5:03:15	5:26:30	6:17:30
ג	5:04:00	5:27:00	6:18:15
ד	5:04:45	5:27:45	6:18:45
ה	5:05:30	5:28:15	6:19:30
ו	5:06:15	5:29:00	6:20:15
ש	5:07:00	5:29:45	6:20:45
א	5:07:45	5:30:30	6:21:30
ב	5:08:30	5:31:15	6:22:00
ג	5:09:15	5:32:00	6:22:45
ד	5:10:00	5:32:30	6:23:15
ה	5:10:45	5:33:15	6:24:00
ו	5:11:30	5:34:00	6:24:30

כל אחינו "בית ישראל" עליה בתורה ויראת שמים, וקיץ בריא ושמח.

המעוניינים לזכות לתרום ל"זכוי הריבים", ע"י הוצאת עלון זה לאור, ע"י תרומה לישיבה בסך - 200 ש'. עם אפשרות לפרוסום, לעלוי נשמת או להצלחה בכל הענינים, או בחסות שתפורסם. אפשר לצור קשר עם המערכת בט"ל - 182434-0527

המעוניינים לתרום להחזקת המוסדות: מס' חשבון בנק הדואר - 2598156 תזכו למצוות.

בס"ד

עליון 687
דו שבועי

חכמה, מוסר

מקור הברכה

עלון בעניני פרשת השבוע, מוסר, הלכה, ואגדה. בראשות הרה"ג **אברהם טוויל הכהן** שליט"א ראש הישיבה הגבוהה לבוגרי ישיבות קטנות מצטיינים וכולל אברכים - **"חכמה ומוסר"**. פעה"ק רכסים ת"ו, רח' התאנה 2 טל' - 9847363 - 04.

פרשת נצבים.

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם." היום, דא ראש השנה, דקדושא בריך הוא קאים למידן עלמא", כתב בווהר הקדוש מדוע ראש השנה קרוי 'היום", בסתם, בה"א הידיעה?

הבדל יש בין "ראש" לבין "התחלה". ראש הממשלה" אינו התחלת הממשלה. הוא הראש שכל השרים תחתיו, מבצעי מדיניותו. הקטר הוא ראש הרכבת, שכל הקרונות נמשכים מכוחו. אבל הגלגל הקידמי באופניים אינו ראש האופניים, הוא בסך הכל תחילתם.

ראש השנה אינו רק תחילת השנה, הוא הראש, במלוא מובן המילה. מכיון שאין בשנה כולה אלא מה שנגזר בראשה, ביום הדין, בו הבריות יפקדו להזכירם לחיים ולמוות, לאושר או לאסון, לרווחה או לצרה, לפרנסה או למחסור! ולפיכך, "היום – זה ראש השנה", כי הוא היום הקובע, המכריע, שכל הימים האחרים ניוונים ממנו, שואבים ממנו שיפעם. מי שיצליח לזכות במאור פני הבורא יתברך, בחסדו הרב ורוחב ידו, מאושר יהיה לשנה הבאה כולה ולשנים רבות ומאושרות!"

ואיך זוכים בדין? בחסד וברחמים, בתחנה ובשיברון לב, בעתירה ושוועה. אבל ככלות הכל, הוא יום דין ומשפט! זה החדש שמזלו מאזניים, ויש לראות שיהיו די מצוות על הכף הימנית, שיכריעו את הכף שכנגדם! ואז, "עשה מצוה אחת אשריו, שהכריע את עצמו לכף זכות!"

וכאן, עלול להתגבג יאוש ללב. הלא דינו ריקות, אמתחנתו חלולה: "כדלים וכרשים דפקנו דלתיך - לא על צדקותינו אנתנו מפילים תחנונינו לפניך". אלו פנים יהיו לנו לנוכח כף הזכויות הריקה! איך נעז לבקש שנה טובה ומתוקה, כתפוח בדבש!

ברם, היא הנותנת: הבה נצל את הזמן שנותר - הבה נמלא את הכף! ובמה? יש מצוה, ששכרה עצום ורב כמו כל המצוות כולן ויותר, ואיזו היא כך אמרו בירושלמי: "כל מצוותיה של תורה אינן- שוות לדבר אחד מן התורה", ופירש הגר"א: למלא אחת של תלמוד תורה!

הווי אומר, שהקורא קריאת שמע יש בידו רמ"ח מלים, שערכן שווה כזכויות למעלה ממאה וחמישים אלף מצוות! בשעת לימוד ובשמיעת דרשה בת שעה - זוכים בכשתים עשרה אלף מלים, שערכן כשבעה מליון ושלוש מאות וחמישים אלף מצוות - כמה תקווה נוסכת עובדה זו, ומה רבה האחריות לנצלה, אם בשעה של לימוד תורה, ובראש ובראשונה שמיעה בריכוז של קריאת פרשת השבוע, ואמירת "שניים מקרא ואחד תרגום", והשתתפות בשיעור תורה, אם אפשר למלא בהם את הכף - ואף לגדוש, ולהכריע לטובה. ולזכות לשנת חיים ובריאות, נחת ופרנסה - מי לא יחוש לזכות, וימהר לנצל זאת!

לא זו בלבד. במדרש למדו מן הכתובים, שכל זאת במי שלומד תורה בביתו. אבל אם הולך הוא לשמוע שיעור - בבית הכנסת או בבית המדרש - שכרו פי חמש, הוי אומר, שווה ערך לכשלושים ושבעה מליוני מצוות בשעה של לימוד!

ברם, עוד זאת: רבינו יוסף חיים זצ"ל כתב: "כתבו המקובלים ז"ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול!" ואם כך, בשמיעת שיעור התורה או בלימוד של שעה בשבת קודש ניתן להוסיף זכויות בשווי שלושים ושבעה מליארדי מצוות! אלא מה, עייפים. נכון. וזה מצטרף לחישוב: "טוב לו לאדם דבר אחד בצער, ממאה ברווח". הוזה אומר: קרוב לארבעה מליוני מליונים של מצוות! והסבא מקלם זצ"ל חידש, שבכל דרגה של צער מוכפל השכר פי מאה! בכל דרגת עייפותו!

ואם כן, מי שנטול בידו חומש, או פרקי אבות, ולומד דקה אחת בשבת - בדקה אחת נאמרות כמאתיים מלים - צובר זכויות שוות ערך למאה עשרים ושניים וחצי מליון מצוות, זכויות ליום הדין! ובחמש דקות, תרי"ג מליונים! יש איפוא סיכוי לזכיה בדין! לנצל את היום הגדול והקדוש, יום השבת, כדי לגדוש את כף המצוות בעוד ועוד מליוני ומליארדי זכויות!

"ובלבתך בדרך" - לשנן קריאת שמע, שהיא שוות ערך לכמאה וחמישים מליון זכויות! ולחזור עליה שוב, ושוב, ושוב. להוסיף עוד ועוד מצוות! כי הן יתורגמו לתוספת בריאות, תוספת נחת, תוספת פרנסה ברווח ובכבוד, תוספת אושר ואור! שהרי תלמוד תורה הוא מהמצוות שהאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה, מלבד הקרן הקיימת לעולם הבא.

פרשת וילך.

"וילך משה, וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל" וילך, לאן הלך? בתרגום יונתן כתב, שעלה לבית המדרש, שם נועדו אליו כל ישראל. רבינו הרמב"ן זצ"ל כתב, שיצא ממחנה הלוויים למחנה ישראל, לכבדם, כמי שמבקש להפרד מחברו. רבינו אברהם אבן עזרא זצ"ל כתב, שהלך לכל שבט ושבט, לברכו. וה"כלי יקר" זצ"ל פירש, שהלך מאוהל לאוהל, ממשפחה למשפחה. כדי לחזק, כדי לעורר, כדי להשפיע יותר!

ארבעים שנה לא נהג כן. ארבעים שנה ישב באוהלו, וכל העם ניצב עליו מבוקר עד ערב. כל מבקש ה' עלה לאוהלו, וכשביקש לדבר עם כולם היו מזעיקים אליו את העם בחצוצרות הכסף. ארבעים שנה נשא במשא העם כאשר ישא האומן את היונק, אבל מתוך אוהלו. ארבעים שנה לימד תורה, מתוך אוהלו. גם כאשר הוכיחם בתוכחות ספר דברים, כינסם אליו. וכעת, לא הסתפק בכך. הלך מאחד לאחד, מאוהל לאוהל. מדוע?

אולי יובן הדבר בסיפור מהספר "שערי ארמון". מסופר שם שבעיר קמיניקה היתה אלמנה, שפרנסתה על פרה חולבת. מתה הפרה, ושבתה הפרנסה. לא נח הצדיק רבי שמואל מקמיניקה זצ"ל עד שאסף כסף לקנות לה פרה, והיה מתעניין בכל עת: השלום לפרה, וכמה חלב היא נותנת.

אמרה לו בתו: "אבא, אמנם מצוה היא, אבל מה פשר ההתעניינות הרבה?"

אמר לה: "אני מבין את שאלתך, אבל עלייך להבין למצבי. הסכיתי ואספר לך משל.

מעשה בסוחר שרכש פרוות כבשים רבות מיד בעלי העדרים, עשאן תבילות תבילות והטעינן על העגלה, נסע עימן ליריד הגדול בפולטבה. בדרך לן באכסניה. שמע האכסנאי שאורחו סוחר בפרוות, וביקש לרכוש פרווה לתפור ממנה אדרת. התנצל הסוחר:

אסור לעיין בעלון זה בשעת התפילה, נא לשמור על קדושת העלון (גניזה).

פרשת וילך. המשך.

התנצל הסוחר: "סיטונאי אני, ואיני מוכר פרווה בודדת".

הבין האכסנאי, ולא הפציר בו.

ביריד הצליח הסוחר למכור את רוב הפרוות, וחזר ברכוש גדול.

בדרכו חזרה, פקד את האכסניה. הזכיר לאכסנאי את בקשתו, ושאל האם עדיין רוצה הוא לרכוש את הפרווה. ברשותו סחורה משופרא דשופרא:

האכסנאי נאות בשמחה, אך שאל מדוע שינה טעמו. שילשום סירב, ועכשיו מציע הוא מיוזמתו!

אמר לו: "איך לא תבין! שילשום הייתי בדרכי ליריד, וקיוותי למכור את כל הפרוות כולן ברווח הגון. לפיכך, לא התפניתי לטרוח עבור פרווה אחת. אבל עתה הסתיים היריד, ופרווה שלא נמכרה תשאר ברשותי כאבן שאין לה הופכים. לכן שש אני על כל קונה..."

ואמר רבי שמואל לבתו: "את צעירה, והחיים לפניך, לפיכך מחפשת את מצוות 'גדולות'. אבל אני זקנתי, ואני בדרכי 'הביתה', לפיכך שמח אני על כל מצוה, גדולה כקטנה. שש על כל רווח נוסף..."

אולי יסביר הסיפור את פשר הליכתו של משה רבינו לכל משפחה, שכר הליכה ותוספת שייכנוע. כי היה זה בתום ה"יריד", וכל מה שיוכל להוסיף, רווח נקי הוא.

כי "היום (בעולם הזה) לעשותם, ומחר (בעולם הבא) לקבל שכרם". וסיפור זה נוקב כל כך, ומשקף את מצבנו בשבוע האחרון של השנה, שבוע לפני יום הדין! בעוד שבוע ימים יוצבו המאזניים, מזלו של חודש תשרי: ולפי מצבן יוכרע גורלנו. החיים, הבריאות, הנחת, הפרנסה, הכל. נחטוף כל הבא ליד, נייקר כל מעשה חסד, כל מצוה, כל דקה של לימוד תורה, כל תפילה וכל ברכה! ואז: "עשה מצוה אחת, אשריו. שהכריע את עצמו לכף זכות!"

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה". שער ג פרק: כח.

איתעקרא ליה מסכתא (שכח מסכת).

רב אבימי לא חשוד בעיננו שהוא שכח

כתוצאה מבטלה, אלא איתעקרא ליה

כתוצאה מסיבות מסוימות. לא תמיד

כששוכחים יש את העבירה הזאת, העבירה נעשית רק ע"י ששוכחים מחמת 'בטלה'.

יש רח"ל ת"ח ששכח את תלמודו מחמת חולי, אז מובא (מנחות צט.) שבתוך הארון היו מונחים הלוחות השלמות יחד עם הלוחות השבורות. רואים שנתנו לשברים את הכבוד להיות בתוך הארון. וכיון שהת"ח שכח את תלמודו לא מחמת בטלה ח"ו, אלא מחמת אונס, לכך אין לזלזל בו.

מכאן צריכים לדעת, שזו עוולה שיש לאנשים הרגשות של זלזול כלפי ת"ח ששכח את תלמודו מחמת אונסו. כי לאותם אנשים לא מענינת היגיעה, הם מסתכלים 'למעשה', מה 'למעשה' הוא יודע.

שייך שישנם ת"ח, שהם עמלו ויגעו הרבה יותר מת"ח אחרים, וההבדל ביניהם, שהת"ח שעמלו פחות הם בעלי 'כשרון', ואותם ת"ח שיגעו הרבה הם לא בעלי כשרון, אבל הם השקיעו בעמלם פי שתיים או פי שלוש עמל בחייהם. צריך לכבד גם את 'השברים'. הכבוד פה יכול להיות שהכונה היא, לא לבזות, לא לזלזל, לא לקחת אותו

בקלות.

אני

יודע שעמי הארץ יקחו ת"ח ששכח תלמודו כמו החבר שלהם, הם צוחקים איתנו... הוא גמר אצלם. ראינו בשבת בספר 'אור החיים הקדוש' שאומר, שהקב"ה הכניע את הבריאה לתורה ולעמלי התורה. הכניעה דוקא לעמלים. מספרים הרבה על כך שעמל התורה הגן הרבה במשך הדורות. כתוב 'אם בחוקתי תלכו', ורש"י מפרש: שתהיו עמלים בתורה!

עמל התורה הוא דבר גדול מאוד מצד עצמו, חוץ מהתוצאה של עמל התורה. לעתיד לבוא זה עניין של עמל. שייך שבעולם הזה יהיו כאלה שידעו הרבה תורה, ולעתיד לבוא ההשגות שלהם יהיו קטנות מאוד, ומאיך, יהיו כאלה שאין להם הרבה תורה אבל הם עמלו הרבה, ולעתיד לבוא ההשגה שלהם תהיה נפלאה, זאת אומרת, ששייך שהעולם שם יהיה הפוך...

אדם בעל כשרון, מבחינת הכשרון שלו הוא שולט על העניינים מהר, ואיך שלא יהיה הוא מוצא את עצמו מעבר לאחרים בקלות, אבל הוא לא מיצה את הכשרון שלו לפי מהותו, הוא מיצה רק בהשוואה לאחרים, אם הוא היה עמל כמו שאר חבריו, סביר להניח שע"י הכשרון שלו הוא היה מגיע להרבה יותר הישגים.

בס"ד מצא את המסתתר									
לפרשת	וילך								
ללא פוסים									
מצא 18 מילים בתפזורת. במאוזן, במאוּך ובאלכסון.	מצא מימרה מסתתרת .								
ת	צ	ה	ש	ו	מ	ר	צ	ת	ת
א	נ	ש	ב	ת	א	ת	ב	ז	ז
נ	ת	כ	ה	ל	כ	ת	ה	צ	צ
ל	פ	א	פ	י	ל	ו	נ	א	א
ד	נ	ע	ב	ד	ע	ב	ת	נ	נ
ד	ה	ת	ע	ב	ו	ד	ה	ו	ו
צ	ת	ז	ר	ה	א	ת	צ	ח	ח
ת	כ	ד	ו	ר	ת	נ	צ	י	י
מ	ל	ב	ת	א	נ	ו	ש	ס	ס
א	ת	מ	ו	ח	ל	י	נ	ת	ת
נ	צ	ל	ו	ת	ד	י	ת	צ	צ
ת	ו	כ	ס	צ	ב	ר	צ	ר	ר
א	נ	ה	ט	מ	ש	ב	ת	א	א
ל	ת	י	ר	ח	א	ס	מ	מ	מ
א	י	ר	מ	א	ה	פ	י	ת	ת
ר	ל	צ	מ	ב	ר	ר	מ	א	א
ש	ה	ת	ר	מ	ו	ת	ש	ת	ת
י	ק	י	ת	צ	ת	ג	ו	ע	ע
צ	ת	מ	ב	ל	ח	מ	ת	צ	צ

בדיקת ארבעת המינים בחדר קבלת קהל ע"י הרה"ג אברהם טוויל הכהן שליט"א ראש הישיבה והכולל. שונת בנה ביתך רחוב התאנה 2.

בשעות:

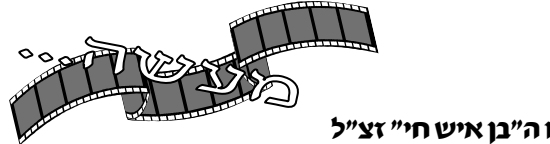
* יום שישי מ"א בתשרי: 13.00 - 14.00.

* יום ראשון מ"ג תשרי: 14.00 - 15.00.

ומהשעה: 19.00 - 20.00.

* יום שני י"ד בתשרי: 14.00 - 15.00.

* בקשה מהציבור הקדוש, בערב החג וא לא להגיע מעבר לשעה הני"ל.

רבינו ה"בן איש חי" זצ"ל

מעשה שהיה בבגדד, בימי רבינו ה"בן איש חי" זצ"ל. שני יהודים עסקו במסחר בגדים ישנים וחפצים משומשים, ופעם שמעו שמשפחה נכרית מבקשת למכור חפצים שנפלו לה בירושה. נועזו ללכת יחדיו לבחון את הסחורה המוצעת. בדרכם עברו ליד בית כנסת. ביקשום להכנס לרגע, להשלים מניין לאמירת קדיש. האחד השיב שהוא ממרר וזמנו דחוק, והשני אמר: מצוה באה לידך, ולא אחמיצנה.

נכנס, השלים את המניין, ענה אמן ומיהר להשיג את חבריו, אך התברר לו שחבירו הקדימו. בהגיעו לבית המשפחה הודיעוהו, שחבירו בא וראה וקנה את כל החפצים, מלבד ערימת בגדים מהוהים, שהיו כה בלויים שמיאן לקנותם. אמר לעצמו: אקנה ערימה זו, כדי שלא לשוב בידיים ריקות. צרר את הבגדים על שיקמו ונשאם לביתו. החל למיין את כלואי הסחבות, ומצא כר שציפתו מתפוררת. אמר: אשתמש לפחות בנוצות הפוך. פרם את הציפה, הוציא את הנוצות, ומצא בהן מרגלית זוהרת. נטלה אצל סוחר מרגליות, שנתן מחירה חמישים זהובים. שש וקרא על עצמו את הפסוק: "לא העדף המרבה, והממעט לא החסיר". לא הפסדתי מאומה שנשארתי לקדיש.

שב לביתו וסח לאישתו כל המאורע והאישה, עינה צרה. פתחה ואמרה: "סוחר המרגליות הטעה אותך, רימה אותך! שוויה של המרגלית הוא כפל כפליים! השמטת מיךך אוצר, החמצת את העושר, איבדתו כמו ידך..."

"ומה אעשה?" שאל בשפל קול.

"שוב אל הסוחר, חזור כך מן העיסקה, טול ממנו את המרגלית!" ענתה האישה. נבוך האיש, נלחץ בין הפטיש של לחצי אשתו לבין הסדן של צו מצפונו, שהורה לו, כי מה שעשה - עשוי, ואל לו לשנות מדיבורו. אך אישתו המשיכה להלום בו בדבריה, והוא החליט לעלות אל רבינו ה"בן איש חי" לשאול בעצתו, וכאשר יאמר כן יעשה.

שמע רבינו את סיפור המעשה ואמר: "ענית אמן על חמישה "אמנים" שבחצי קדיש. וחז"ל אמרו - ששכר עניית אמן בעולם הזה הוא עשרה זהובים. חמש פעמים עשרה - הרי לך חמישים זהובים בעולם הזה, מלבד הקרן הקיימת לך לעולם הבא!"

יצא האיש שמח ועולז לבשר לאישתו, כי משלו נתנו לו בשיעור מדוקדק. כמה גדול שכר העונה אמן, ששפע הברכה יורד לו בלא טורח!

הלכות: ראש השנה

אכילה ושתיה קודם התפלה מותר בכל השנה לשתות תה או קפה עם סוכר קודם התפלה, והוא הדין בשבת ויום טוב, כיון שלא חלה חובת הקידוש אלא לאחר התפלה. ואמנם לאכול, אסור, כבכל יום שאסור לאכול לפני התפלה. והוא הדין לאשה שרגילה להתפלל תפלת שחרית, שמותר לה לשתות קודם התפלה. אולם אשה שאינה רגילה להתפלל שחרית, אסור לה אפילו לשתות כלום עד שתעשה קידוש.

הכוונה בתפלה העיקר שיתפלל בכוונת הלב, כי תפלה בלי כוונה כגוף בלי נשמה. ויתפלל בשמחה ובטוב לבב, ביראה ובנעימה קדושה, כי בטוחים אנו בעזר ה' ובישועתו שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים ולשלום לאלתר. ומצוה לשמוח בראש השנה, כמו שציוה עזרא הסופר לעם ישראל (נחמיה פרק ח פסוק י', יב): וְאֶל תַּעֲצֹבוּ כִּי חֻדְוֹת ה' הֵיאּ מְעַזְּכֶם: וַיֵּלְכוּ כָּל הָעָם לְאֹכֵל וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂלַח מְנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שְׂמִיחָה גְדוֹלָה, כִּי הִבִּינוּ בַּדָּבָרִים אֲשֶׁר הוֹדִיעוּנו הָאֱלֹהִים. ומכל מקום אם לפתע מרגיש התעוררות ומוריד דמעות, אין בזה חשש איסור. ואדרבה המתעורר פתאום לבכי בראש השנה בשעות הבוקר כשהקב"ה דן את העולם, חשוב מאוד שיהרהר בתשובה באותם רגעים, כי אז באותה שעה דנים אותו בשמים על משך השנה הבאה, ובלבד שלא יעורר הוא את עצמו לבכי. (פז, קח. ת"ה מב).

וידוי - אין להתוודות בפיו, כיון שראש השנה הוא יום חג ושמחה, כמו שנאמר: תקעו בחודש שופר, בכסה ליום **חגנו**. ואמנם רשאי להתוודות בלבו, ולחשוב על עזיבת החטא ולשוב בתשובה, שעיקר היום הקדוש הזה לשוב בתשובה.

מכירת המצוות יש להזהר בשעת מכירת המצוות של פתיחת ההיכל והעליות, שלא ישיח שיחה בטלה ח"ו, ומה טוב שיעיין באותה שעה בדברי תורה קלים כמו בחוברות האלו או יקרא תהלים. ומן הראוי שלא יאריכו במכירות מדאי, כדי שלא להכביד על הציבור, ולגרום להם לחטוא ולדבר חס ושלום. (קי)

נכון מאוד שכל אדם ירא שמים, ישתדל לעלות לספר התורה באחד מהימים הנוראים. ואף במקומות שנוהגים למכור את העליות, יקנה עלייה בדמים יקרים, ובפרט בבתי כנסת שמעבירים את כספי התרומות להגדלת התורה בקרב הציבור ובני הנוער, שעליהם נאמר: "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". (קיא).

פתיחת ההיכל הנכון שלא לומר י"ג מדות בפתיחת ההיכל שבראש השנה ובכל יום טוב, שיש אומרים שיש איסור בדבר. (שער הכוונות, רבי שמואל ויטאל, זבחי צדק, רבי אליהו מני, מעשה ניסים ועוד. קט)**קריאת התורה** חמשה עולים לספר תורה, מלבד המפטייר. ואם חל בשבת עולים שבעה. ואע"פ שמותר מן הדין להוסיף עוד עולים לספר תורה, מכל מקום לא ירבו עולים יותר מדאי, פן יקוצו הצבור ויבואו לדבר בבית הכנסת חס ושלום. והמנהג לעלות את שליח הציבור והתוקע לעלייה לספר תורה. (קי)

ברית מילה כשיש ברית מילה בראש השנה, מלין אחר קריאת התורה קודם התקיעות. (ת"ה עח)

שעת סיום יש לסיים את התפלה קודם חצות היום [בערך 12:30], כדי שיספיקו הצבור לחזור לביתם לעשות קידוש ולאכול קודם חצות, ולא יחשב להם כתענית, שהרי לא מתענים בראש...^[דרושה הבהרה]

^[1] ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה

^[2] ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה